

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII

Kraków, 16 października 2019 roku

RECENZJA OSIĄGNIĘĆ
KS. DRA MARIUSZA KUCIŃSKIEGO
UBIEGAJĄCEGO SIĘ O NADANIE STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO
W DZIEDZINIE NAUK TEOLOGICZNYCH

wykonana na zlecenie ks. prof. zw. dra hab. Dariusza Koteckiego,
Dziekana Wydziału Teologicznego
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
z dnia 4 września 2019 roku.

1. Najważniejsze fakty z życiorysu naukowego Habilitanta

Droga naukowa Habilitanta

- 1983-1988 – studia teologiczne w Prymasowskim Wyższym Seminarium Duchownym w Gnieźnie,
- 1988 – magister teologii na Papieskim Wydziale Teologicznym w Poznaniu,
- 1993-1994 – specjalistyczne studia podyplomowe z dziennikarstwa na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- 1996-2001 – studia specjalistyczne doktoranckie z komunikacji społecznej na Wydziale Nauk Społecznych Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego w Rzymie,
- 2001 – doktor nauk społecznych w dziedzinie komunikacji na Wydziale Nauk Społecznych Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego w Rzymie, na podstawie dysertacji *Il contributo del bollettino parrocchiale per migliorare la comunione e la comunicazione della parrocchia in Polonia*.

Akademicka praca dydaktyczna i organizacyjna

- 2004 – wykładowca teologii komunikacji w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Bydgoskiej w ramach Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,

Wydział Nauk Społecznych
Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej
PL 31-044 Kraków, ul. Grodzka 40, II piętro
tel. +48 422 10 83, 12 426 41 70
tel. kom. +48 600 349 572, michal.drozd@upjp2.edu.pl
idiks@upjp2.edu.pl, www.upjp2.edu.pl

- 2005-2008 – wykłady z komunikacji i dziennikarstwa w Instytucie Nauk Politycznych, a następnie na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy,
- 2008 – współpraca z Kujawsko-Pomorską Szkołą Wyższą w Bydgoszczy najpierw jako adiunkt na wydziale Prawa i Administracji, następnie jako kierownik Zakładu Zarządzania i Komunikacji oraz członek Senatu i Rady Wydziału Prawa, Ekonomii i Administracji,
- 2015 – stanowisko profesora nadzwyczajnego Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy.
- od roku 2010 – współorganizator corocznych Międzynarodowych Konferencji Naukowych pod wspólnym tematem „Jeden świat wiele kultur”; współorganizatorami Konferencji są: Fundacja Watykańska J. Ratzinger-Benedykt XVI, Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Urząd Miasta Bydgoszczy,
- od 2012 Dyrektor Centrum Studiów Ratzingera w ramach Fundacji Watykańskiej J. Ratzinger-Benedykt XVI; została ona powołana 1 marca 2010 r. z woli Ojca Świętego Benedykta XVI; Fundacja Watykańska poprzez Centrum Studiów Ratzingera zorganizowała 28 konferencji naukowych.

Zaangażowanie duszpasterskie

- 1989-1995 – wikariusz w parafiach w Strzelnie i we Wrześni,
- 1999-2004 – posługa duszpasterska w parafiach we Włoszech – w Subiaco i Agosta jako administrator parafialny,
- 2000-2004 – sekretarz Ks. Kardynała Andrzeja Deskura, emerytowanego Przewodniczącego Papieskiej Rady do Spraw Środków Społecznego Przekazu,
- od roku 2005 – członek Rady Kapłańskiej Diecezji Bydgoskiej,
- 2014 – kanonik gremialny Kapituły Katedralnej w Bydgoszczy.

Dorobek medialny

- 1991 – założyciel i redaktor miesięcznika parafialnego „Wspólnota” we Wrześni,
- 1991 – prowadzenie programów katolickich w telewizji lokalnej we Wrześni,
- 1994-1995 – współpracownik i redaktor Ośrodka TVP w Poznaniu,
- 1995 – rzecznik prasowy Archidiecezji Gnieźnieńskiej i redaktor odpowiedzialny za dodatek diecezjalny tygodnika „Niedziela”,
- 1996 – organizator i pierwszy dyrektor katolickiego Radia św. Wojciech,

- 1996 – miesięczny staż w Londynie w biurze do spraw komunikacji Archidiecezji Westminster,
- 1997-1998 – współpraca z Instytutem Badań Pastoralnych CARA (CENTER FOR APPLIED RESEARCH IN THE APOSTOLATE) Uniwersytetu George Town w Stanach Zjednoczonych,
- 2000 – praca w ramach Komitetu Wielkiego Jubileuszu Roku 2000: redakcja polskiej edycji oficjalnego pisma Wielkiego Jubileuszu *Giornale del Pellegrino*,
- 2004 – rzecznik prasowy diecezji bydgoskiej, redaktor dodatku diecezjalnego „Przewodnika Katolickiego” i asystent kościelnym oraz koordynator diecezjalny „Fundacji Opoka”,
- 2004 – redaktor odpowiedzialny za transmisję Mszy św. w Ośrodku Telewizji Polskiej w Bydgoszczy,
- 2007-2010 – współpraca z Ośrodkiem Telewizji Polskiej w Bydgoszczy, jeden z inicjatorów powstania redakcji katolickiej i realizowania programu religijnego „Horyzont” jako asystent kościelny,
- 2004-2008 – założyciel i redaktor naczelny diecezjalnego pisma „Wiadomości Diecezji Bydgoskiej”,
- 2008-2015 – organizator corocznych konferencji naukowych w Bydgoszczy poświęconych etyce w mediach wraz z Papieską Radą ds. Środków Społecznego Przekazu, Radiem Watykańskim, Katolicką Agencją Informacyjną, Uniwersytetem im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy i Kujawsko-Pomorską Szkołą Wyższą w Bydgoszczy
- 2008 – członek założyciel Stowarzyszenia Etyki Słowa, i w ramach Stowarzyszenia zastępca przewodniczącego sądu koleżeńkiego.

Ocena osiągnięcia naukowego wymienionego w Art. 16 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późniejszymi zmianami; tekst jednolity z dnia 15 września 2017 roku oraz pozostałego opublikowanego dorobku naukowego, a także na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego Dz. U. nr 196, poz. 1165.

2. Ocena dokonania naukowego

1. ks. dr Mariusz Kuciński wskazuje jako swoje najważniejsze osiągnięcie naukowe, zgodnie z w/w podstawą prawną, zwieńczenie ostatniego projektu badawczego poświęconego zagadnieniom ewangelizacji w Internecie **Internet w Kościele – Kościół w Internecie**.

Cyfrowa agora przestrzenią nowej ewangelizacji, Wydawnictwo Bernardinum: Pelplin 2019, 231 stron.

2. Zgodnie z wymogami prawnymi w zakresie stopni i tytułów naukowych oraz stopni i tytułów w zakresie sztuki przedstawiona publikacja spełnia te wymogi. **Sam tytuł publikacji cyklu wskazuje na przedmiot analiz badawczych określony przez cztery główne pojęcia tworzące tytuł i podtytuł: Internet, Kościół, ewangelizacja, cyfrowa agora.** Pojęcie Internetu określa nowe narzędzia informacji i komunikacji w szerokim obszarze twórców i odbiorców mediów. Drugie pojęcie Kościoła wskazuje na wymiar teologiczno-pastoralny analiz badawczych, w których Kościół rozumiany instytucjonalnie i wspólnotowo jest przestrzenią komunikacji wartości ewangelicznych. Trzecie pojęcie pokazuje misję ewangelizacji jako misję Kościoła w dobie nowych mediów, na które wskazuje czwarte pojęcie monografii: cyfrowa agora. Te cztery słowa są kluczem porządkująco-syntezyującym do całości badań naukowych, które się właśnie sytuują w dziedzinie nauk teologicznych i w szczególności teologii pastoralnej. Tytuł monografii zawiera *implicite* pośrednie wskazówki, co do metodologii i zakresu prowadzonych badań teologicznych z perspektywy nowych mediów.

Jednym z najważniejszych zadań Kościoła jest troska o zbawienie człowieka, która jest realizowana poprzez dzieło ewangelizacji. Podstawą odpowiedzialnej ewangelizacji w cyfrowej agorze jest solidna wiedza oparta na badaniach procesów, zjawisk i mechanizmów współczesnej przestrzeni Internetu, która służy zdobywaniu kompetencji medialnych. Kompetencje medialne w tworzeniu i odbioru treści internetowych są nie tylko podstawowym i nieodzownym warunkiem odpowiedzialnego korzystania ze współczesnych mediów, ale również są przedmiotem troski szeroko rozumianej ewangelizacji. Monografia wskazana przez Habilitanta wpisuje się nie tylko w opis korelacji Kościół–Internet, ale zawiera teoretyczno-praktyczne analizy badawcze Internetu z perspektywy teologiczno-pastoralnej i medioznawczej. Zakres tematyczny, problematyka i metodologia badań przedstawionej monografii stanowią wystarczającą rację do prowadzenia procedury habilitacyjnej.

3. Zagadnienia pozytywnego wykorzystania Internetu, w duszpasterstwie i misji ewangelizacyjnej Kościoła stanowią przedmiot teoretycznych analiz i praktycznych doświadczeń, które prezentuje monografia ks. dra Mariusza Kucińskiego. Praca ta opiera się na cennej metodologicznie wskazówce, iż wszelka analiza negatywnych konsekwencji oddziaływania nowych technologii na człowieka musi być rozpatrywana z perspektywy ogromnego potencjału dobra i wartości, jakie niosą ze sobą współczesne technologie i nowe media. Ta perspektywa stanowi tło i szerszy punkt odniesienia dla jakiegokolwiek wartościowania współczesnej kultury Internetu. Dlatego warto przywołać tutaj słowa św. Jana Pawła II wypowiedzianych w kontekście wyzwań cywilizacji informacyjnej. „Nie lękajcie się również własnej słabości i własnych ograniczeń! (...). Nie lękajcie się nowych technologii”. One są (...) do naszej dyspozycji, aby odkrywać, używać, zapoznawać z prawdą, także z prawdą o naszej godności i o naszym przeznaczeniu, (...) zachowując stale żywą w tym świecie, który mija, wieczną perspektywę Nieba” (Jan Paweł II, *List apostolski „Szybki roz-*

wój”, Watykan 2005, nr 14). Słowa te stanowią niejako punkt odniesienia analiz zawartych w pracy habilitacyjnej, pokazującej teoretyczne podstawy i praktyczne wskazania roli Internetu w misji ewangelizacyjnej Kościoła oraz w kształtowaniu e-wizerunku Kościoła w kulturowej przestrzeni Internetu. Kościół nie tylko stara się o „ludzkie” oblicze Internetu, o właściwy kształt nowych mediów, o ich fundament etyczny oparty m.in. na zasadzie poszanowania godności ludzkiej, zasadzie odpowiedzialności osobistej i społecznej, zasadzie dobra wspólnego, ale sam aktywnie tworzy, utrzymuje media jako narzędzia ewangelizacji pośród tego ogromnego areopagu współczesnych mediów. Kościół troszczy się nie tylko o dzieło głoszenia Dobrej Nowiny przez media, ale stara się także wchodzić z duchem Ewangelii w tę nową kulturę medialną. To zadanie jest realizowane praktycznie w Kościele na różne sposoby, również poprzez Internet. Autor pokazał ten wymiar wykorzystania Internetu nie tylko w aspekcie nauczania Kościoła (szczególnie papieży doby Internetu), ale także poprzez rozwiązania praktyczne wykorzystania Internetu jako narzędzia ewangelizacji.

4. Praca ta wpisuje się twórczo w badanie specyfiki internetowych narzędzi ewangelizacyjnych z potrójnej perspektywy. Po pierwsze, jest to teoretyczna perspektywa syntetyczno-teologiczna medialnego kontekstu ewangelizacji w świetle nauczania Kościoła powszechnego, a szczególnie trzech papieży doby Internetu: św. Jana Pawła II, Benedykta XVI, Franciszka. Drugą perspektywą jest perspektywa analityczno-medioznawcza prezentująca społeczeństwo sieci i wyzwania nowych mediów z perspektywy ich potencjału ewangelizacyjnego. Trzecia perspektywa, edukacyjno-formacyjno-praktyczna, ukazuje zarówno potrzebę edukacji odbiorców do właściwego korzystania z medialnych treści ewangelizacyjnych, jak i konieczność edukacji ludzi Kościoła do wykorzystania nowych narzędzi internetowych w dziele ewangelizacji. Dzięki tym perspektywom **Autor łączy aspekt analiz teoretyczno-teologicznych z aspektem teologii praktycznej w szerokim kontekście wiedzy i analiz medioznawczych.**

5. Dorobek naukowy Księdza dra Mariusza Kucińskiego **należy integralnie do dziedziny teologii nowych mediów oraz nawiązuje do nauk o komunikacji społecznej i mediach z perspektywy eklezjologiczno-teologicznej.** Potwierdzają to również zastosowane metody z zakresu teorii Internetu oraz z metodologii badań eklezjologicznych (np. wprost dotyczące narzędzi nowej ewangelizacji), jak również sięganie do literatury i źródeł wiedzy z obszaru wiedzy o mediach i Internecie. To połączenie zagadnień badawczych pozwala Habilitantowi na integralne spojrzenie na rolę Internetu w dziele ewangelizacji.

6. Aktualność problematyki badawczej nie budzi żadnych wątpliwości. Autor pracy ukazuje z perspektywy funkcjonalności nowych mediów ich walor i potencjał ewangelizacyjny. Obok dokumentacyjno-źródłowych walorów pracy, można ją potraktować jako cenny wkład we współczesną dyskusję nad jakością wykorzystywania Internetu w celach ewangelizacyjnych przez oficjalne struktury Kościoła w Polsce. Nowe media coraz aktywniej uczestniczą, obok tradycyjnej swojej funkcji odzwierciedlenia świata, w kreowaniu rzeczywistości. Zwłaszcza Internet dostarcza nowych i skutecznych narzędzi, które obok funkcji informacyj-

nych, mogą służyć w realizacji zadań PR-owsko-wizerunkowych. **Praca Habilitanta pokazuje słuszność hipotezy, że przekazy medialne w Internecie, służące dziełu ewangelizacji mają duży potencjał kreowania wizerunku Kościoła.**

7. Warto podkreślić ważność badań naukowych Habilitanta w potrójnym wymiarze. Najpierw chodzi o aktualność tematyki badawczej. Na gruncie polskiej teologii praktycznej opracowanie księdza Mariusza Kucińskiego uzupełnia istniejące publikacje o wymiar praktyczny. **Drugim walorem ważności**, widocznym w pracy, jest prezentacja wielorakich wyzwań cyfrowej agory dla misji ewangelizacyjnej Kościoła. Autor próbuje tutaj także pokazać potencjał wizerunkowy treści ewangelizacyjnych obecnych w sieci. **Trzecim wymiarem ważności** jest synteza prognostyczno-praktyczna zawarta w czwartym rozdziale, ukazująca perspektywę zadań na przyszłość, by skuteczniej wykorzystać potencjał nowych mediów w dziele ewangelizacji. **Ten potrójny wymiar ważności i aktualności monografii podkreśla jej badawczy i poznawczy walor**, za co należy docenić trud i zaangażowanie badawcze Autora.

8. Tematyka monografii odsłania z jednej strony walor poznawczy osiągnięć naukowych Habilitanta, a z drugiej strony ukazuje walor badawczy prowadzonych badań naukowych. Walor poznawczy oznacza wiedzę, czyli poznanie nowych problemów medialnych, zwłaszcza w mediach społecznościowych, koniecznych do uwzględnienia w pastoralnym wymiarze ewangelizacji. To jest pierwszy cel realizowany przez Habilitanta. Drugim celem badań naukowych Habilitanta, z którym koresponduje walor badawczy Jego osiągnięć, jest pokazanie narzędzi i metod wykorzystania Internetu, zwłaszcza mediów społecznościowych. Realizacja pierwszego celu pracy pozwala Autorowi odkrywać poznawczo nowe zjawiska współczesnej mediosfery, poszukiwać teologicznych odpowiedzi na nowe wyzwania medialne, natomiast realizacja drugiego celu wskazuje na wymiar praktyczny ewangelizacji w sieci. Tak postawione cele badawcze implikują zarówno zastosowane metody badawcze, jak i zakres treściowy prowadzonych analiz. Połączenie, z jednej strony, analiz poznania problemów medialnych, bardzo często na poziomie badań empirycznych, z drugim elementem, czyli badaniem teologiczno-pastoralnej odpowiedzi na te problemy w kontekście użytkowania mediów, wskazuje na **potrójny walor osiągnięć naukowych Habilitanta. Po pierwsze, walor kategoryzacyjno-poznawczy** oparty na badaniu wyzwań medialnych, zwłaszcza mediów społecznościowych oraz ich włączenie w zakres ewangelizacji i edukacji medialnej. **Po drugie walor badawczy oceny i percepcji tych problemów i zjawisk z perspektywy teologiczno-pastoralnej, oraz po trzecie, walor praktyczno-koncepcyjny** związany z możliwością i potrzebą poszukiwania nowych pól wykorzystania Internetu w dziele ewangelizacji. We wszystkich tych wymiarach Autor odwołuje się zarówno do teoretycznej wiedzy na temat współczesnych mediów oraz ich empirycznego poznania, jak również do praktycznych wniosków wynikających z własnych badań empirycznych naświetlonych refleksją teologiczną. **Takie osadzenie wiedzy medialnej z próbą zastosowania**

tej wiedzy w misji Kościoła jest głównym walorem osiągnięć naukowych Habilitanta w rozwój nauk teologicznych.

9. Habilitant wskazał na trzy pola swoich badań naukowych. **Pierwszy obszar został zaprezentowany w głównym przedsięwzięciu badawczym dotyczącym miejsca i roli Internetu w Kościele.** Autor starał się pokazać tę sytuację w kontekście wpływu nowych technologii na relacje międzyludzkie, na rodzinę, na tożsamość człowieka oraz budowanie małych ojczyzn w społeczeństwie lokalnym. Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego go na eksperta w zespole specjalistów opracowujących strategię województwa w dziedzinie rozwoju relacji międzyludzkich. Owocem tych badań był cykl konferencji naukowych przeprowadzonych wraz z Papieską Radą ds. Środków Społecznego Przekazu, Radiem Watykańskim, Katolicką Agencją Informacyjną oraz różnymi uczelniami z Polski i z zagranicy poświęconych wpływowi Internetu na różne aspekty życia człowieka, rodziny i społeczeństwa. Dostrzeżenie i dowartościowanie nowych technologii jako cywilizacyjnego dobra leży u podstaw troski Kościoła o duchową jakość współczesnej cywilizacji i ludzkie oblicze mediów. Publikacje Habilitanta oraz organizowane przez niego konferencje naukowe dostarczają wiedzy i praktycznych wskazówek do realizacji tego celu.

10. **Drugi obszar badawczy wskazany przez Habilitanta to zagadnienia etyki w mediach.** Refleksja nad rolą i znaczeniem etyki w mediach w świecie współczesnym stanowiła dla niego jeden z podstawowych nurtów pracy naukowo-badawczej i dydaktycznej. Człowiek jest obecny i funkcjonuje w cyberprzestrzeni, nie tracąc w żaden sposób swojej obiektywnej, osobowej tożsamości, godnej ochrony i szacunku. Ta, z pozoru tylko prosta odpowiedź ma jednak swoją ogromną głębię i filozoficzny wydźwięk, który wydobywa praca naukowa Habilitanta. Można ją także traktować, obok jej naukowych walorów, jako cenny głos we współczesnej dyskusji o wartości człowieka w dobie współczesnych wyzwań medialnych i antropologiczno-kulturowych, zdeterminowanego przez przedmiotowy świat mediów. **Jest to głos, zarówno w obronie wartości i godności człowieka w dobie cywilizacji informacyjnej, jak i głos potrzeby otwarcia się na nowe technologie, traktowane jako ogromny potencjał dobra dla duchowego rozwoju człowieka i społeczności.** Dorobek Habilitanta wpisuje się w taki właśnie nurt troski o etyczność w mediach.

11. **Trzeci obszar badawczy wskazany przez Habilitanta to tematyka dialogu kultur i religii.** Media są dziś największym forum dialogu, wymiany myśli, idei, poglądów i wartości. Dialog w mediach i poprzez media inspiruje i wzmacnia wszelkie procesy integracyjne, służy integralnemu rozwojowi człowieka i budowaniu odpowiedzialnego społeczeństwa obywatelskiego. Komunikowanie medialne może jednak dezintegrować, rodzić konflikty, tworzyć i umacniać podziały, wyzwalać nienawiść. Media nie tylko odzwierciedlają rzeczywistość sporów i braku dialogu, ale także taką rzeczywistość tworzą i wzmacniają. Media kryją w sobie ogromny potencjał dialogu i integracji, który można i trzeba odkrywać, poznawać i skutecznie wykorzystywać. Niestety, media przyczyniają się także do wzmacniania konfliktów,

dzielenia ludzi, promowania języka nienawiści i chamstwa, tabloidyżacji debaty publicznej itd. Inspiracje teologiczne pokazują, iż media kryją w sobie, w swoich strukturach i możliwościach, ogromny potencjał dobra, które można wyzwalać sposobami: świadectwem autentyczności i postawą szacunku do każdego człowieka, niezależnie od jego poglądów. Jedną z ważnych form odkrywania i promowania dialogu jako narzędzia spotkania ludzi różnych kultur i religii była prowadzona przez Habilitanta wraz z grupą współpracowników Akademia Liderów (Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy). Ważnym elementem badań naukowych w tej dziedzinie była także współpraca z Inspektorem Wsparcia NATO W Bydgoszczy, z uczelniami w Turcji (Konia) i w Grecji (Ateny), gdzie przeprowadzał cykle wykładów na ten temat. Najważniejszym obszarem działań w tej dziedzinie były organizowane przy jego współpracy konferencje naukowe dotyczące tych tematów w ramach pracy w Fundacji Watykańskiej J. Ratzinger-Benedykt XVI w Rio de Janeiro, Medelin, Madrycie, Rzymie, Warszawie i w Bydgoszczy. **Ważnym elementem tego projektu badawczego jest cykl konferencji pod wspólnym tytułem „Jeden świat wiele kultur”, realizowany w Bydgoszczy od 2010 roku.** Od roku 2011 Habilitant pełni funkcję wiceprzewodniczącego komitetu naukowego tej konferencji. Gromadzi ona naukowców z wielu krajów Europy i świata.

12. Przedstawiony do oceny dorobek Habilitanta jest owocem wieloletniej pracy, wymagającej od niego sporego wkładu naukowego zaangażowania i badawczego trudu. **Prowadzone przez niego analizy świadczą o jego kompetencjach badawczych i naukowych w realizacji podjętej problematyki**, a także pokazują jego sprawność i umiejętności badawcze i wiedzę teologiczną, socjologiczną i medioznawczą na poziomie odniesień do teologii pastoralnej. Wartą podkreślenia jest także umiejętność Autora dokonywania syntezy w oparciu o materiał źródłowy, zarówno teologiczny, jak i empiryczny.

Wniosek końcowy recenzji głównego dokonania naukowego

Mając na uwadze treść monografii traktowanej jako główne przedsięwzięcie naukowe w procesie habilitacyjnym i jej metodologiczną strukturę możemy wyciągnąć kilka uwag i wniosków.

1. Należy docenić walor badawczy dorobku Habilitanta w zakresie wykorzystania Internetu w dziele ewangelizacji. Autor prezentuje poprawne, proste w strukturze metodologicznej, ale bogate poznawczo publikacje, opierając się na badaniach empirycznych, przede wszystkim własnych i także tych zaczerpniętych z fachowej literatury przedmiotu, poddane teologicznemu namysłowi według metod nauk teologicznych. Zaprezentowane przez Autora badania przyczyniły się w sposób znaczący do pogłębienia wiedzy o mediach w kontekście teologii mediów jako części teologii pastoralnej. Badania Habilitanta potwierdziły tę tematykę jako integralną część problematyki badawczej w naukach teologicznych. **Dorobek mógłby mieć jeszcze większy walor poznawczy, gdyby Autor włączył szerzej**

do swojej monografii zagadnienia z zakresu etyki nowych mediów. Może byłoby ubogaceniem tematyki publikacji wskazanie personalistycznej orientacji etycznej stanowiącej ważny fundament etyczny dla szczegółowych rozwiązań dylematów etycznych, stanowiących także wyzwanie dla ewangelizacji i edukacji medialnej. Etyczne aspekty mediów stanowią bowiem naturalną przestrzeń integracyjną wszystkich możliwych aspektów badań mediów i dziennikarstwa.

2. Problematyka dorobku ma niewątpliwie aktualny charakter. Zaslugą Autora jest ugruntowanie tej tematyki w obszarze nauk teologicznych. Swoim dorobkiem Autor potwierdza przynależność obszaru badań Internetu jako integralnej części nauk teologicznych i teologii mediów. **Autor celowo nie koncentruje się na nauczaniu Kościoła dotyczącego Internetu, by więcej uwagi badawczej poświęcić problematyce ewangelizacji w sieci i poprzez sieć.** Wydaje się, że nie jest to tylko autorski wybór, ale przejaw pastoralnej troski o nowe wyzwania w misji ewangelizacyjnej Kościoła.

3. Analizy zawarte w w cyklu publikacji mają wystarczający walor poznawczy i badawczy i wpisują się w obszar badawczy z dziedziny nauk teologicznych, ukazując z jednej strony analizę zjawisk związanych z siecią oraz **wskazując na siłę ich oddziaływania na młode pokolenie.** Z drugiej strony Autor dostarcza, dzięki zastosowanej metodzie analizy teologiczno-pastoralnej, wartościowych wskazówek do podjęcia potencjalnych zadań ewangelizacyjnych. Można w tym dostrzec walor edukacyjny dorobku, który **ukazuje potrójną troskę w medialnej ewangelizacji: troskę o obiektywny obraz Kościoła w nowych mediach, troskę o rzetelny przekaz medialny o Kościele oraz troskę o przekonującą argumentację w demaskowaniu zafałszowań i manipulacji ewangelicznych wartości w Internecie.**

4. Dorobek naukowy wskazany przez Habilitanta jako główne osiągnięcie badawcze w procesie habilitacyjnym **ma walor poznawczy i badawczy,** zarówno pod względem jego pól badawczych, przedstawiania treści, sposobu prowadzenia analiz źródłowych, jak i pod względem wyprowadzonych wniosków w badaniach teologiczno-pastoralnych konsekwencji.

Wniosek

Główne dokonanie naukowe ks. dra Mariusza Kucińskiego ma znaczący wpływ na rozwój nauk teologicznych w zakresie teologii pastoralnej w kontekście nowych form ewangelizacji i kwalifikuje się jako podstawa do ubiegania się przez niego o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych.

3. Ocena istotnej aktywności badawczej, współpracy międzynarodowej, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego Habilitanta zgodnie z kryteriami wymienionymi w powyższym rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

OSIĄGNIĘCIA NAUKOWO-BADAWCZE (§3 I §4)

(odnoszę się tylko do tego, co jest w dokumentacji)

W dostarczonych do recenzji materiałach dokumentacyjnych Autor wykazuje jako osiągnięcia naukowe w procesie habilitacyjnym następujące publikacje, będące przejawem jego aktywności badawczej, współpracy międzynarodowej, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego:

- monografie (3: w tym doktorat i praca habilitacyjna)
- artykuły naukowe w języku polskim i w języku obcym (23)
- współredakcja monografii naukowych (11)
- relacja z konferencji naukowej (1)

Tematyka w/w publikacji naukowych dotyczy:

- teologii pastoralnej w kontekście mediów
- dialogu religii i kultur
- etyki mediów
- korelacji: Kościół a Internet

Całościowa działalność naukowa obejmuje 38 pozycji. W 2010 roku Habilitant wydał drukiem dysertację doktorską *Presentazione del contributo del bollettino parrocchiale per migliorare la comunione e la comunicazione nella parrocchia in Polonia*, Gniezno 2010, 213 stron. Jest współautorem jednej publikacji: ks. M. Kuciński, M. Rutkiewicz, *Zarządzanie wiekiem sposobem aktywizacji osób 50+*, Bydgoszcz 2012, 99 stron (udział 70%).

DOROBEK DYDAKTYCZNY I POPULARYZATORSKI

ORAZ WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA (§5)

Warty zaznaczenia jest także jego **dorobek popularno-naukowy lub popularyzujący naukę:**

- udział w konferencjach naukowych z referatem (32),
- organizacja krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych (27),
- działalność popularyzującą naukę (18), w tym:

- ✓ seria artykułów popularno-naukowych w „Niedzieli”, w „Przewodniku Katolickim” i w pismach parafialnych
- ✓ cykl programów formacyjnych na temat właściwego korzystania ze środków społecznego przekazu w Ośrodku Telewizji Polskiej w Bydgoszczy; 2010-2011.

Członkostwo w międzynarodowych i krajowych organizacjach oraz towarzystwach naukowych

- Stowarzyszenie Etyki Słowa, zastępca przewodniczącego Sądu Koleżeńskiego,
- członek Komitetu Naukowego „Area di Ricerca in Dottrina Sociale della Chiesa”, Papieski Uniwersytet Laterański, Rzym,
- Stowarzyszenie na rzecz wspierania edukacji „Edukacja”, Bydgoszcz,
- dyrektor Centrum Studiów Ratzingera w ramach Watykańskiej Fundacji J. Ratzinger - Benedykt XVI.

Praca naukowo-dydaktyczna

- wykłady:
 - ✓ wykłady monograficzne z komunikacji pastoralnej, Papieski Uniwersytet Gregoriański, Rzym; 2000-2001,
 - ✓ wykłady z teologii pastoralnej i komunikacji społecznej w Wyższym Seminarium Duchownym w Bydgoszczy, Wydział Teologiczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; od 2004 do dzisiaj,
 - ✓ wykłady monograficzne w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (Kościół a komunikacja, Podstawy komunikacji); 2005-2006,
 - ✓ wykłady na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Wstęp do nauki o komunikacji i dziennikarstwo; 2008-2010,
 - ✓ prowadzenie Akademii Liderów, prowadzenie seminarium magisterskiego i licencjackiego, wykłady z zarządzania zasobami ludzkimi, z negocjacji i mediacji, z socjologii, z socjologii organizacji, z elementów komunikacji w zarządzaniu w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy; od 2008 do dzisiaj,
 - ✓ cykl wykładów na temat nowoczesnych systemów zarządzania zasobami ludzkimi na Wydziale Ekonomii w Selcuk University, Turcja; 2010,
 - ✓ wykłady w ramach Tygodni Kultury Chrześcijańskiej w latach: 2010, 2017 i 2018.

- ćwiczenia:
 - ✓ ćwiczenia z komunikacji pastoralnej i komunikacji społecznej w Wyższym Seminarium Duchownym w Bydgoszczy, Wydział Teologiczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; od 2004 do dzisiaj
 - ✓ ćwiczenia z podstaw socjologii i metod badań socjologicznych, ćwiczenia w ramach prowadzenia Akademii Liderów, ćwiczenia z elementów komunikacji i dialogu w zarządzaniu, z metodologii badań społecznych, na Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy; od 2008 do dzisiaj
- promotor prac magisterskich: 49,
- promotor prac licencjackich: 15.

Działalność organizacyjna (32), w tym:

- 1997-1998 – współpraca z Instytutem Badań Pastoralnych CARA (CENTER FOR APPLIED RESEARCH IN THE APOSTOLATE) Uniwersytetu George Town w Stanach Zjednoczonych prowadząc wspólne badania nad komunikacją pastoralną w parafiach,
- 2000 – praca w Watykańskim Komitecie Wielkiego Jubileuszu Roku 2000 jako redaktor polskiego wydania oficjalnego pisma Jubileuszu „Giomale del Pellegrino”,
- 2000-2004 – sekretarz ks. Kardynała Andrzeja Deskura Emerytowanego Przewodniczącego Papieskiej Rady ds. Środków Społecznego Przekazu w Watykanie,
- 2004-2008 – rzecznik prasowy Diecezji Bydgoskiej,
- 2004-2009 – koordynator transmisji niedzielnej Mszy św. w Ośrodku Telewizji Polskiej w Bydgoszczy,
- 2005-2008 – założyciel i redaktor „Wiadomości Diecezji Bydgoskiej”,
- 2012 – nominacja na pięcioletnią kadencję Dyrektora Centrum Studiów Ratzingera, Fundacji Watykańskiej J. Ratzinger - Benedykt XVI
- 2014 - powołanie na członka Rady Wydziału Ekonomiczno-Społecznego Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy
- 2017 – powołanie na kolejną pięcioletnią kadencję na Dyrektora Centrum Studiów Ratzingera Fundacji Watykańskiej J. Ratzinger - Benedykt XVI i na odpowiedzialnego za prace Fundacji w Europie Środkowej i Środkowo-Wschodniej.

Otrzymane nagrody

- 2010 – wyróżnienie Prezydenta Bydgoszczy za osiągnięcia naukowe Międzynarodowych Konferencji Naukowych *Etyka w Mediach*,

- 2010 – Medal 10-lecia Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy za osiągnięcia naukowe i promocję uczelni,
- 2012 – srebrny medal pontyfikatu Benedykta XVI za całokształt działalności naukowej oraz za zorganizowanie Międzynarodowej Konferencji Naukowej Pielgrzymi Prawdy-Pielgrzymi Pokoju,
- 2015 – wyróżnienie Honorowe Bene Meritus nadane przez Senat Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej,
- 2016 – Srebrny Krzyż Zasługi nadany przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę,
- 2018 – Nagroda Rektora Kujawsko Pomorskiej Szkoły Wyższej za działalność organizacyjno-dydaktyczną, innowacyjne badania naukowe oraz owocną współpracę naukową.

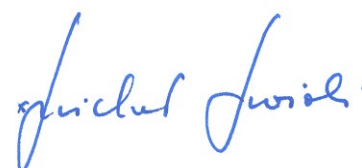
Wniosek z oceny dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej.

Zaprezentowany dorobek ks. dra Mariusza Kucińskiego mieści się w obszarze nauk teologicznych i przyczynia się w wielu aspektach wystarczająco, a w większości znacząco do rozwoju tej dyscypliny. **Jego dorobek naukowo-badawczy, dydaktyczny i popularyzatorski oraz zakres udziału w konferencjach międzynarodowych są w mojej ocenie wystarczającą bazą do pozytywnej oceny jego dorobku w procesie habilitacyjnym w dziedzinie nauk teologicznych.**

Wniosek końcowy

Całość dorobku naukowego ks. dra Mariusza Kucińskiego ma autorski charakter i jest przykładem postępu wiedzy naukowej w obszarze badań teologiczno-pastoralnego rozwoju edukacji medialnej.

Oceniam całość dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego i popularyzatorskiego zaprezentowanego przez ks. dra Mariusza Kucińskiego pozytywnie w procesie ubiegania się przez niego o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych.

podpis Recenzenta